

Основни изводи

От национално представително
проучване сред ромските
общности в България

Защо проучването е важно за нас

Образователни постижения

Образователни стремежи

Посещаемост в училище

Посещаемост в детска градина и влиянието ѝ върху житейските постижения

Трудова заетост

Доходи на домакинствата

Методология

Защо проучването е важно за нас

През последното десетилетие са направени значими инвестиции в подобряване на достъпа до образование и образователните постижения на социално и икономически уязвимите групи в България. В същото време, липсва актуална информация за постигнатите резултати. По тази причина Тръстът за социална алтернатива (ТСА) поръча изготвянето на национално представително проучване, целящо да установи настоящите образователни и трудови равнища сред ромската общност в България.

С резултатите от проучването ТСА се надява да предостави актуална информация относно образователните и трудови постижения на ромите в България. Тази информация ще допринесе за работата на неправителствени организации и обществени органи в сферата на образованието и заетостта.

Тук ще представим основните резултати от изследването. Те разкриват значителни промени по отношение на дохода на домакинствата, заетостта, академичните постижения, училищната посещаемост и образователните стремежи на ромската общност в България.

Нови предизвикателства на пазара на труда

Населението на България в работоспособна възраст бележи спад, като ООН прогнозира, че **броят на трудещите се ще намалее с 40% до 2050 г.** Наред с този проблем, България е изправена пред риска нарастващ дял от възрастните да са недобре подготвени за бъдеща заетост поради липса на нужните умения и образование за успешна реализация на трудовия пазар.

40%

23%

В момента **23% от новите участници в българския пазар на труда са роми.**

Последните налични данни от 2011 г. разкриват наличието на значителни пропуски в образователните постижения на ромите в България, като само малко над една трета от тях завършват основно образование, 13.5% завършват средно образование, а **висше образование завършват под 1%.**

1%

“ Делът на ромите, посещаващи училище, се е увеличил във всички възрастови групи в сравнение с 2011 г. Това показва, че броят на децата от ромската общност, които участват в образователната система, расте.

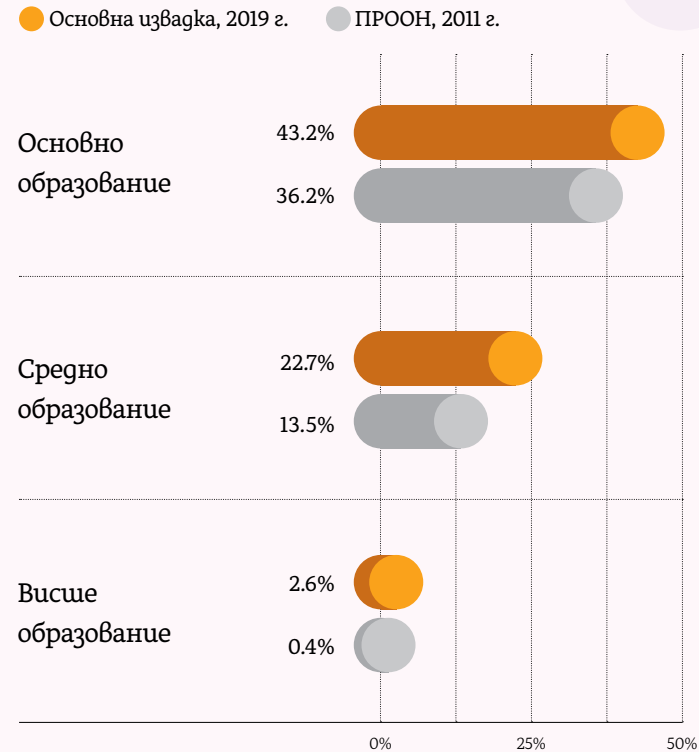
“ Отчита се също така и шесткратен ръст на дела на ромите с висше образование (от 0.4% през 2011 г. на 2.6% през 2019 г.).

Образователни постижения

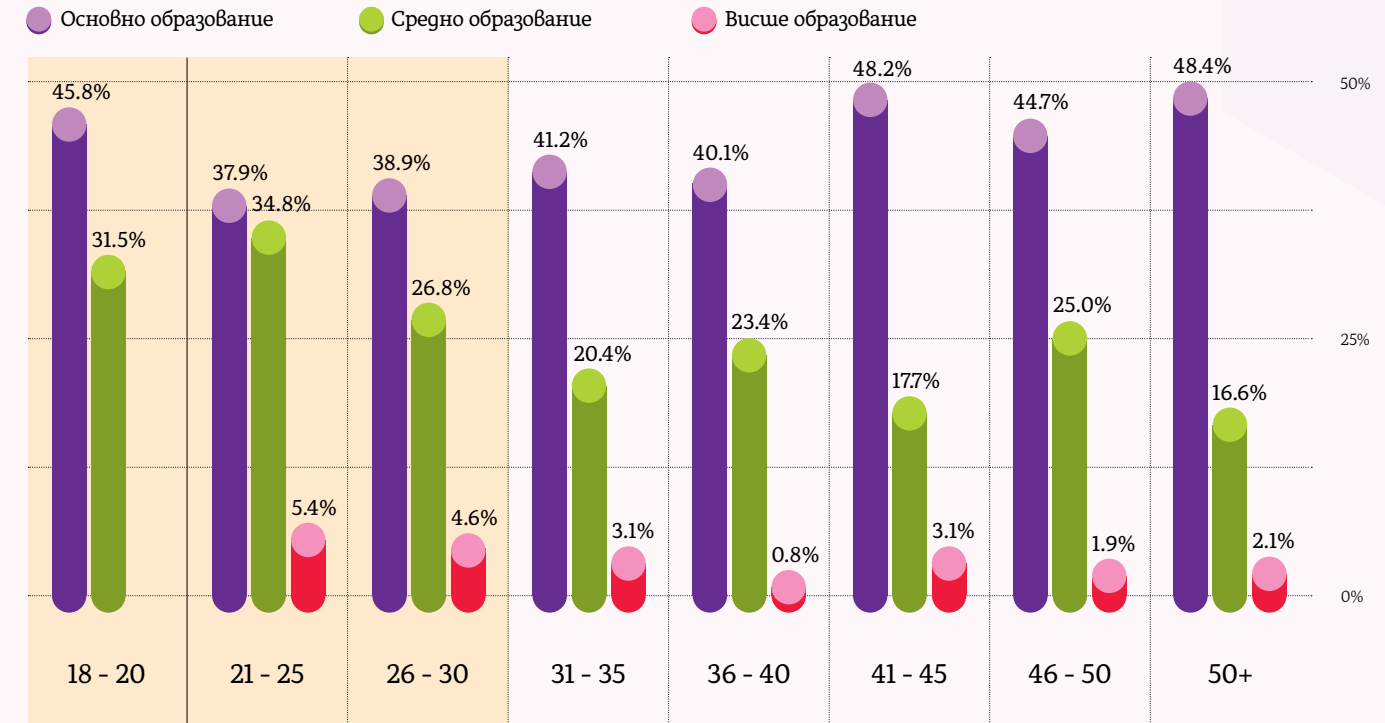

Най-висок завършен етап на образование

Образователните постижения на ромската общност в България се подобряват с времето, като по-младите поколения бележат най-високи резултати.

Най-висок завършен етап на образование по възрастови групи (2019 г.)

Образователни стремежи

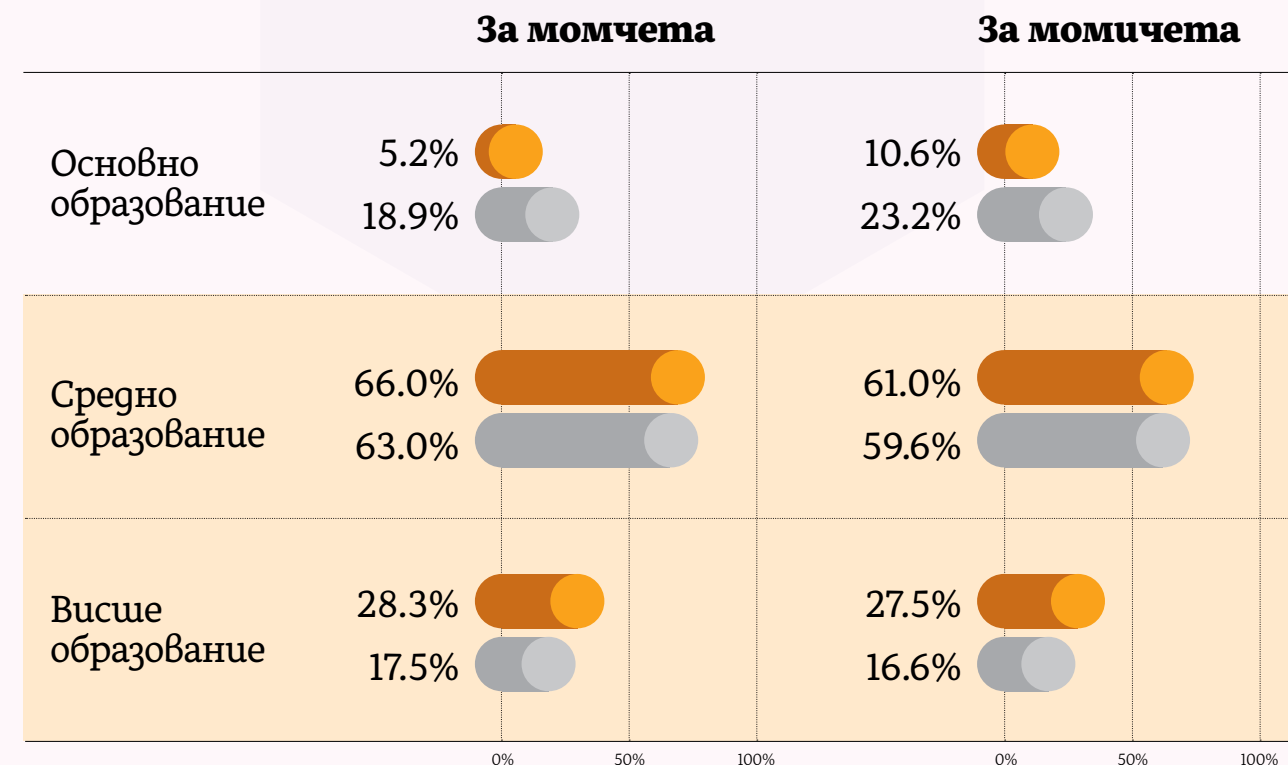
През последното десетилетие стремежите на ромската общност за това, децата да завършват средно и висше образование, са се повишили значително.

Все по-голям дял от ромите вярват, че младите хора от общността трябва да останат възможно най-дълго време в образователната система, имайки предвид най-често завършването на средно образование, и на второ място – завършването на висше.

Отношение към завършването на различни етапи на образование („Кое образователно ниво намирате за задоволително?“)

● Основна извадка, 2019 г. ● ПРООН, 2011 г.

Посещаемост в училище

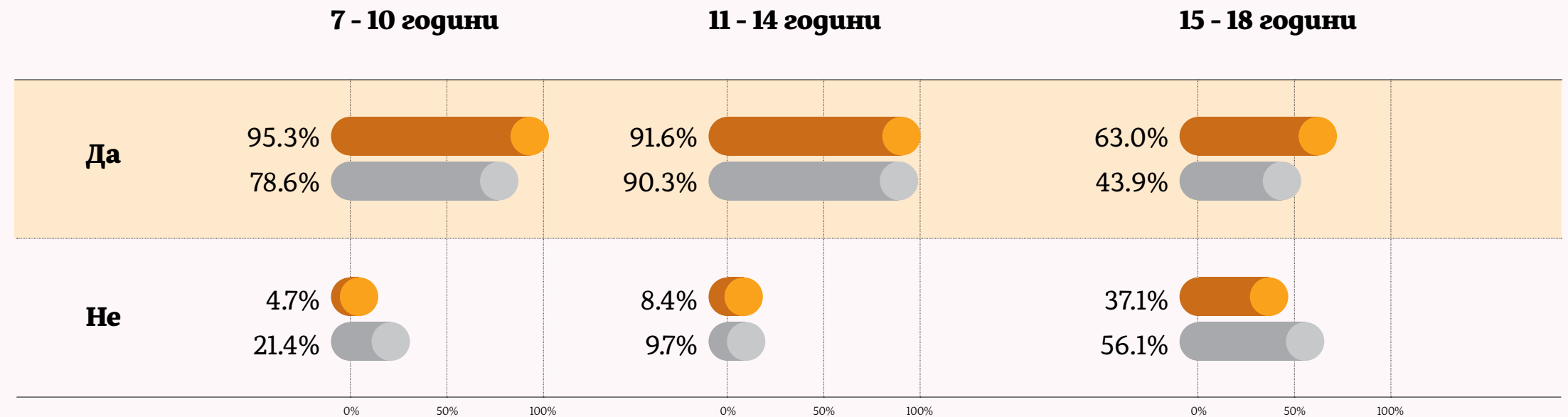
Делът на ромските деца, посещаващи училище, се е увеличил във всички възрастови групи в сравнение с 2011 г.

Това показва, че все повече деца от ромската общност са част от образователната система.

Посещаемост в училище по възрастови групи

● Основна извадка, 2019 г. ● ПРООН, 2011 г.

“Делът на завършилите
висше образование роми
е два пъти по-висок сред
тези от тях, които са
посещавали детска градина.

Посещаемост в детска градина

и влиянието ѝ върху житейските постижения

Посещаването на детска градина увеличава шансовете за завършване на висше образование с около 35%.

Заетостта сред хората, посещавали детска градина, е 40% по-висока, а доходите им са с 30% по-високи от доходите на хората, които не са посещавали детска градина.

Посещаването на детска градина е тясно свързано с постигането на по-високи образователни резултати.

Всяка година, прекарана в детската градина, увеличава шансовете за завършване на средно и висше образование.

Вероятността тези, които не са посещавали детска градина, да завършат средно образование, е само 15%. За тези, които са, вероятността да завършат средно образование варира между 29% – за посещавалите една година – и 39% – за посещавалите детската градина четири години.

Делът на завършилите висше образование роби е два пъти по-висок сред тези от тях, които са посещавали детска градина.

През 2019 г. делът на
трудово заетите роми
е два пъти по-висок
в сравнение с 2011 г.

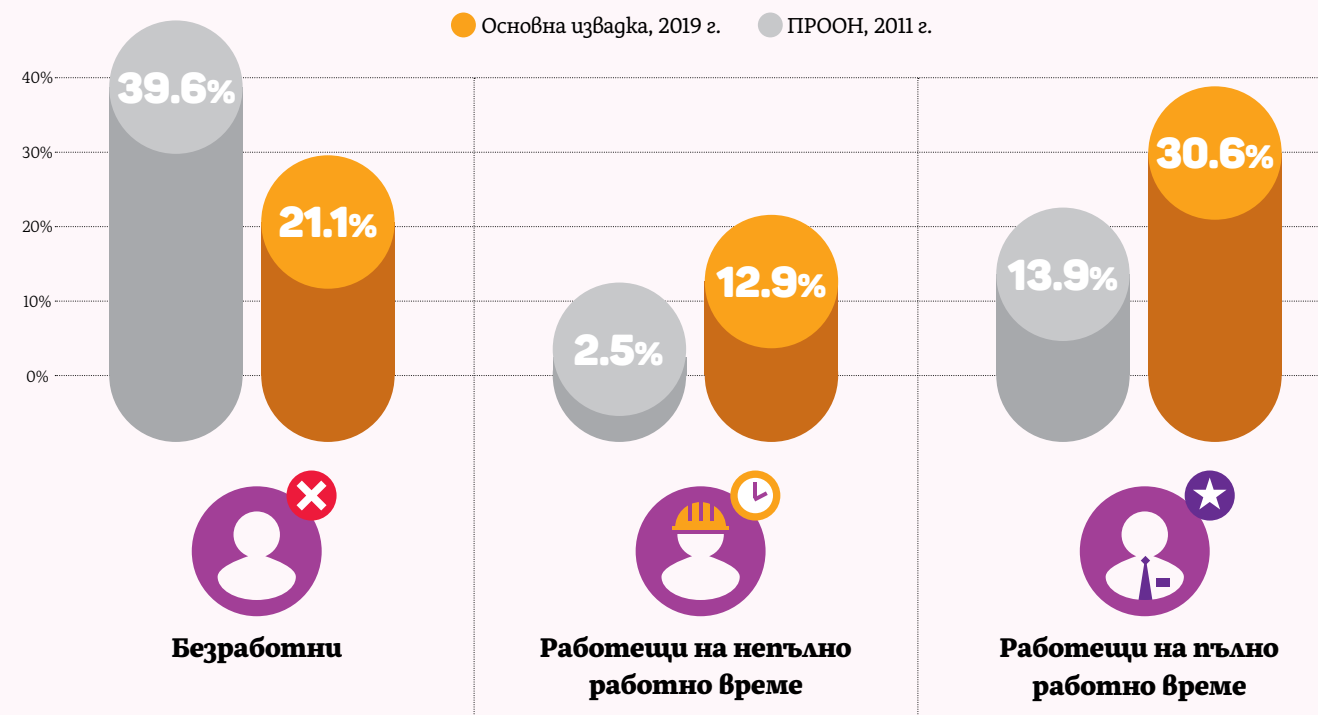
Трудова заетост

През последното десетилетие се наблюдава значителен спад в нивото на безработица и увеличение в нивото на заетост (на пълен и непълен работен ден) сред ромската общност.

През 2019 г. делът на трудово заетите роми е два пъти по-висок в сравнение с 2011 г. Заетостта сред навършилите 15 и повече години роми е нараснала от 19% през 2011 г. на 45% през 2019 г.

Лицата с по-нисък завършен етап на образование най-често биват наети като нискоквалифицирани или неквалифицирани работници. Лицата със завършено средно образование е по-вероятно да намерят работа като квалифицирани работници, а завършилите висше образование – да заемат управителски и експертни позиции. Завършилите средно или висше образование започват свои собствени бизнеси по-често, отколкото тези с по-ниска образователна степен.

Заетост сред ромската общност

Бележка: Резултатите от 2019 г. са изведени преди пандемията КОВИД-19 и икономическите последици от нея.

Доходите на домакинствата от ромската общност са се увеличили, като по-високите нива на образование са тясно свързани с по-висок доход на домакинството.

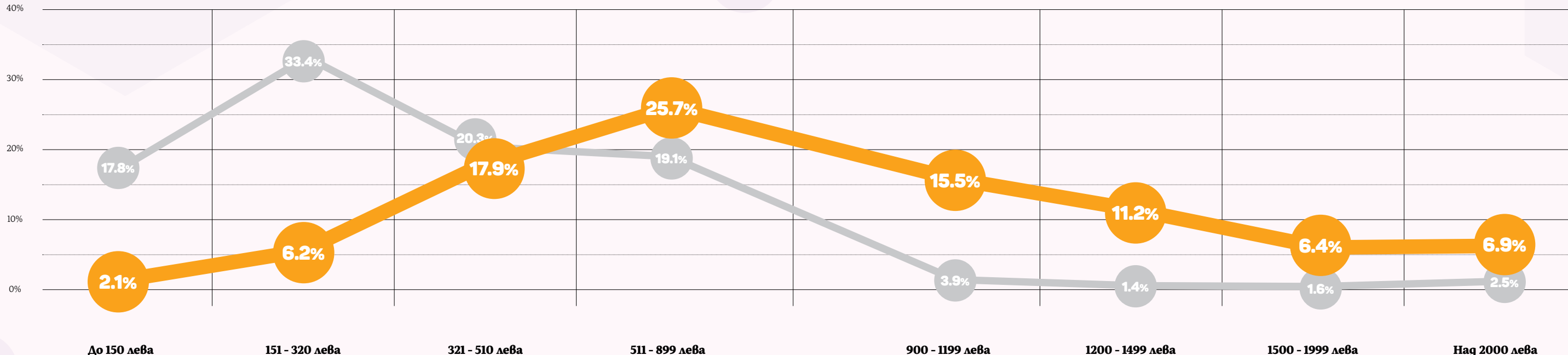
Доходи на домакинствата

Лицата със завършено висше образование отчетливо попадат в категориите с най-високи доходи, докато тези, които имат завършено само начално или по-ниско ниво на образование преобладават в категориите с най-ниски доходи.

Разпределение на доходите сред ромските семейства

● Основна извадка, 2019 г. ● ПРООН, 2011 г.

Методология

Изпълняващият партньор, Глобал Метрикс, проведе национално представително проучване с 4165 човека, от които 3655 живеят в компактни ромски квартали. Бяха интервюирани хора от 140 населени места в България. Проучването е проектирано така, че да е сравнимо с Регионалното проучване сред ромите от 2011 г. на Програмата за развитие на ООН (ПРООН), Световната банка и Европейската комисия – последното задълбочено проучване за образованието сред ромската общност в България.

Докладът използва следната терминология, за да опише нивата на образование:

3 – 6 години

1^{ви} – 4^{ти} клас

5^и – 8^и клас

9^и – 12^и клас

Университет

Детска градина

Начално образование

Основно образование

Средно образование

Висше образование

Свалете доклада

Свалете пълната версия на доклада като сканирате този QR код с Вашия телефон или като посетите socialachievement.org

AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION

Подкрепата за фондация „Гръст за социална алтернатива“ е осигурена от Фондация „Америка за България“. Изявленията и мненията, изразени тук, принадлежат единствено на фондация „Гръст за социална алтернатива“ и не отразяват непременно вижданията на Фондация Америка за България или нейните партньори.